

## Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

**Student: Renáta ROBAUSCHOVÁ**

**Obor: ČJ - ZSV**

**Název práce v českém jazyce: Současní žáci středních škol a jejich postoj k maturitní zkoušce z českého jazyka**

**Název práce v anglickém jazyce: Current Secondary School Students and Their Attitudes Towards the Final Examination in the Czech Language**

**Vedoucí práce: prof. PhDr. Martina Šmejkalová, Ph.D.**

**Oponent práce: PhDr. Eliška Doležalová, Ph.D.**

**Typ posudku: vedoucí práce**

### 1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	B
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	B
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	B
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	A
1.5	Interpretace výsledků	B
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	B
1.7	Logičnost výkladu	B-C
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	B-C

Slovní komentář:

Bakalářská práce je výrazně empiricky zaměřená a klade si za cíl zjistit postoje žáků středních škol k maturitní zkoušce z českého jazyka (resp. jen k některým aspektům maturitní zkoušky – nezkoumá se např. vztah žáků k učivu, které maturitní zkouška prověřuje). Je třeba předeslat, že autorka měla situaci ztíženu výměnou vedoucího práce v průběhu řešení, přesto však k úkolu přistupovala velmi zodpovědně a cílevědomě. Oceňuji také odvahu, s níž zvolila didaktické téma navzdory tomu, že dosud neabsolvovala žádné didaktické předměty, a veškeré příslušné informace tedy musela získat samostudiem, neboť neměla kde nabýt ani základní orientaci v didaktické problematice.

U autorky dále oceňuji nadšení pro téma; to však vedlo k tomu, že někdy jsou její formulace až příliš ultimativní – např. pro tvrzení *žáci neovládají svůj mateřský jazyk, protože jsou*

*přehlčení literaturou* (s. 20) bychom patrně nenalezli oporu. Polemizovala bych také s tvrzením, že v didaktických testech mluvnické výrazně převládá nad ostatními obsahy vyučovacího předmětu český jazyk a literatura. Pokud autorka upozorňuje na diskuse negativně reflektující současnou podobu organizace maturit, měla by důsledně citovat zdroje a nezapomínat ani na názory pozitivní. Podobně se měla vyvarovat zjednodušujících a jednostranných pohledů na důvody neúspěšnosti u maturitní zkoušky typu: „Pokud se ptáme proč, důvodem je právě společná státní maturita tvořená CERMATEM, která nespolehlivě prověřuje zvládnutí učiva osvojeného během studia na střední škole.“ (s. 32) Určitě je třeba odmítnout nepodložená tvrzení jako: „Stále více pedagogů se ptá, proč nebyl CERMAT již zrušen a dožadují se návratu realizace maturitní zkoušky do kompetence jednotlivých škol.“ (s. 33)

Podobně už v průběhu tvorby práce byla autorka upozorňována na příliš rozsáhlý obecný úvod. Autorka sice rozsah úvodních částí omezila, přesto však obsahují informace, které jsou pro řešení diplomového úkolu zbytečné nebo jsou všeobecně známé.

Naopak více podtržen mohl být v úvodu Katalog požadavků zkoušek společné části maturitní zkoušky (český jazyk a literatura).

Autorka provedla výzkum sice svědomitě, ale jeho rozsah nedovoluje úplné zobecnění, jak se ho autorka dopouští na s. 35 (a je si toho i vědoma, viz kontradiktorní tvrzení na s. 36).

Přesto práce dospívá k zajímavým výsledkům – pozoruhodná je např. skutečnost, že někteří žáci si ve výuce nemohli vyzkoušet ani přípravu na písemnou práci, ani přípravu na ústní zkoušku, příp. skutečnost, že 70 % žáků SOU pokládá maturitní zkoušku z českého jazyka za hrozbu. To jsou výsledky, které podněcují k zamyšlení.

V závěru Diskuse je výklad vztažen k aktuálně jmenovanému ministrovi školství – v tomto bodě autorka uvažuje nad možností práce.

## 2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	B
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	B
2.3	Dodržení citační normy	A
2.4	Dodržení stylové normy	C
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	D

### Slovní komentář:

Styl je poněkud jednoduchý a doslovný, někdy stylizace téměř zabraňuje porozumění (např. na s. 28: „V současné době se hovoří o různých návrzích na reformu maturitní zkoušky, kterou je třeba vykonat.“ – doslovně táž formulace se opakuje na s. 69), místy se objevují kolokviální výrazy (s. 56, 74). Z dominantních negativních rysů je patrné zejména nadužívání slova *kdy/kde*, přičemž někdy dochází k vadné syntaktické konstrukci, viz na s. 54: „Kdy 72,73 % chlapců uvádí studium jako důležité, ale ne jako prioritu, určité části na studiu vůbec nezáleží, konkrétně 18,18 %, pouze 9,09 % chlapců na studiu velmi záleží.“

Jak už bylo řečeno, studentka přistupovala k práci velmi zodpovědně. O to více mě mrzí, že navzdory tomu, že byla několikrát upozorněna na nutnost důkladné korektury, práce bohužel obsahuje četné jazykové chyby, kterých by se vystudovaný bohemista neměl dopouštět; výběrově: zanedbání interpunkce u věty vložené/vět na různé syntaktické úrovni a další chybějící interpunkce (s. 20, 28, 33, 41, 47, 48, 49 – 2x, 50 – 2x, 51, 54, 61, 62, 66 – 4

chybějící čárky v rámci jednoho odstavce, 71 – 2x, 73 – 2x, 74), nebo naopak nadbytečná interpunkce (s. 10, 21, 29, 35, 48, 50, 53, 56, 64 – 2x, 65, 71, 73). Další typy chyb: užití špatného tvaru slova (s. 8, 12, 21, 35, 49, 55, 66), defektní syntaktické vazby (s. 14, 17, 35, 58), zanedbání gramatické shody (*překvapivé jsou data vyplynulé* – s. 55, *školy si sami vytvářejí*, s. 69 – jen na straně 69 se vyskytuje přinejmenším 6 různých jazykových nedostatků, pozn. M. Š.), chybějící písmena a překlepy (s. 53, 58), chybné významy (*toliko* – např. s. 54).

### 3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce ve studijním oboru *Český jazyk se zaměřením na vzdělávání*.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář:

### 4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Prostudujte několik didaktických testů na stránkách CERMAT a revidujte své tvrzení ze s. 25, že v didaktických testech mluvnice výrazně převládá nad ostatními obsahy vyučovacího předmětu český jazyk a literatura.
4.2	Tvrdíte, že někteří žáci si ve výuce nemohli vyzkoušet ani přípravu na písemnou práci, ani přípravu na ústní zkoušku (a další podobné). Jak si tuto skutečnost vysvětlujete za situace, kdy jste zkoumala celé třídy jako homogenní celky?
4.3	Vložte prosím do SIS errata – opravy všech jazykových chyb zmíněných v tomto posudku. Vytiskněte errata přineste i k obhajobě. Errata musejí být do SIS vložena do té doby, dokud práce nebude finalizována.
4.4	Učinila jste podrobná zjištění o postojích žáků k přípravě na maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury. Jaká z vašich zjištění plynou metodická doporučení?

**Datum: 29. 8. 2023**

**Podpis:**